

KRÖFUGERÐ VR
OG
LANDSSAMBANDS ÍSL. VERZLUNARMANNA
VEGNA KJARASAMNINGA 2015

Lögð fram á fundi með Samtökum atvinnulífsins föstudaginn 13. febrúar 2015

Markmiðið með gerð kjarasamninga er að auka ráðstöfunartekjur launafólks. Félagsmenn VR og LÍV, Landssambands Íslenzkra verzlunarmanna, gera þá réttmætu kröfu að laun þeirra verði leiðrétt í ljósi kauphækkana annarra hópa á vinnumarkaði síðustu misseri og að sanngirni verði höfð að leiðarljósi í kjarasamningagerðinni. VR/LÍV leggja einnig áherslu á mikilvægi starfsmenntunar í kjaraviðræðunum og að menntun sem í boði er sé markviss, í takt við þarfir atvinnulífsins og verði metin til launa.

Forsendur kjarasamninga

VR/LÍV telja skynsamlegt að gera kjarasamning til skemmri tíma. Staðan á vinnumarkaði og í efnahagslífinu bindur hendur okkar og litlar forsendur eru fyrir langtímasamningi. Stöðugleiki í íslensku efnahagslífi stendur ótryggjum fótum þar sem óvissa ríkir um afnám gjaldeyrishaftanna á þessu ári.

Ljóst er að árangur náðist með síðustu kjarasamningum hvað varðar verðbólguþáttumarkmið þeirra. En aðrir hópar en félagsmenn VR/LÍV fengu umtalsvert meiri launahækkunir á tímabilinu. Á árinu 2014 lítur út fyrir að afkoma fyrirtækja verði góð og að flest fyrirtæki á markaði muni skila umtalsverðum hagnaði. Auk þess lítur út fyrir að árið 2015 verði hagfelld fyrir atvinnulífið en Seðlabanki Íslands reiknar með 4,2% hagvexti á árinu og hækkun á helstu útflutningsafurðum.

Markmið kjarasamninga er að auka kaupmátt ráðstöfunartekna heimilanna. Milli árána 2012 og 2013 dróst kaupmáttur saman um 0,7% eftir litla hækkun, eða 0,3%, milli árána 2011 og 2012. Árið 2013 var kaupmáttur ráðstöfunartekna svipaður og hann var árið 2003. Kaupmáttarvísitala VR hækkaði um 3,6% milli árána 2013 og 2014. Ef kaupmáttur ráðstöfunartekna heimilanna hækkar svipað á árinu 2014 má búast við að hann verði nálægt því sem hann var um áramót 2003 / 2004.

Launaþróunartrygging

Að mati VR/LÍV er launaþróunartrygging, eða svokallaður baksýnispegill, best til þess fallin að tryggja sanngirni við þær leiðréttingar sem félagsmenn gera réttmæta kröfu til. VR/LÍV leggja til viðmiðunar hækkunir í kjarasamningum opinberra starfsmanna og gera kröfu um krónutöluhækkun fyrir tímabilið 31. desember 2013 til og með 28. febrúar 2015.

Grunnhækkun launa við gildistöku samningsins er kr. 50 þúsund fyrir þá starfsmenn sem voru í starfi hjá sama launagreiðanda þann 31. desember 2013. Frá grunnhækkun dregst önnur sú launahækkun sem starfsmaður hefur fengið frá 1. janúar 2014 til og með 28. febrúar 2015. Miða skal við heildarlaun, þ.e. föst og reglubundin viku- eða mánaðarlaun að viðbættum föstum álags- eða aukagreiðslum hverju nafni sem þær nefnast. Frádráttur getur aldrei numið meiru en grunnhækkun.

Dæmi um launaþróunartryggingu (miðað er við laun fyrir fullt starf):

Lágmarkslaun sem voru kr. 204.000 í desember 2013 og eru í dag kr. 214.000 skv. síðustu kjarasamningum, myndu hækka um kr. 40.000 og yrðu kr. 254.000.

Mánaðarlaun sem voru kr. 350.000 í desember 2013 og eru í dag kr. 359.800, skv. síðustu kjarasamningum, myndu hækka um kr. 40.200 og yrðu kr. 400.000.

Mánaðarlaun sem voru kr. 700.000 í desember 2013 og eru í dag kr. 719.600, skv. síðustu kjarasamningum, myndu hækka um kr. 30.400 og yrðu kr. 750.000.

Grunnhækkun starfsmanna sem hófu störf á tímabilinu 2. janúar 2014 til 31. desember 2014 er kr. 30 þúsund. Frá grunnhækkun dregst önnur sú launahækkun sem starfsmaður hefur fengið frá 2. janúar 2014 til og með 28. febrúar 2015. Miða skal við heildarlaun, þ.e. föst og reglubundin viku- eða mánaðarlaun að viðbættum föstum álags- eða aukagreiðslum hverju nafni sem þær nefnast. Frádráttur getur aldrei numið meiru en grunnhækkun.

Starfsmenntamál

Aukin menntun og fræðsla eru grunnurinn að styrkari stöðu verslunar- og þjónustufólks. Mikilvægt er að fulltrúar vinnumarkaðarins, í samstarfi við menntayfirvöld í landinu, ljúki við að skilgreina starfsmenntun fyrir starfsfólk í verslunar- og þjónustugreinum með námslokum sem verða metin til launa. Í boði verði samfelld nám á framhaldsskólastigi fyrir starfsfólk í verslunar- og þjónustugreinum.

Þá telja VR og LÍV brýnt að tryggja að starfsmenn með stutta formlega menntun fái tækifæri til að fá reynslu sína metna í raunfærnimati sem skili þeim áleiðis að formlegri starfsmenntun.

VR og LÍV telja mikilvægt að fulltrúar vinnumarkaðarins sammælist um bókun um starfsmenntamál í þessum kjarasamningi.

Aðrar kröfur

VR/LÍV lögðu fram kröfugerð í tengslum við gerð kjarasamningar árið 2013. Þá var skrifað undir eins árs aðfarasamning þar sem áhersla var lögð á launaliðinn og undirbúning nýs samnings. Kröfugerð frá 2013 hvað varðar aðra þætti en laun er því enn til umræðu á vettvangi VR/LÍV og atvinnurekenda. Kröfur hvað varðar aðra þætti en launaliðinn eru birtar hér að neðan.

Laun og orlofsréttindi

- Orlofsréttindi verði aukin, m.a. með það að markmiði að tryggja áunninn orlofsrétt enn frekar. Þá þarf að leysa ágreining sem verið hefur uppi varðandi ávinnslu orlofs eftir 5 ára starf hjá fyrirtæki.
- Launagreiðslur í kjölfar vinnuslysa verði þær sömu og vegna veikinda þannig að föst og reglubundin laun verði greidd, eins og gert er í almennum veikindarétti.
- Launagreiðslur á rauðum dögum verði settar inn í kjarasamning aðila með skýrari hætti en áður.
- Hækkun desember- og orlofsuppbóta skv. almennum hækkunum.
- Farið verði sérstaklega yfir launabátt starfsmanna sem starfa í gestamóttökum hótela, apótekum og þeirra sem starfa í ferðaþjónustu.
- Launagreiðendum verði gert skylt að boða starfsmenn til árlegs viðtals um starf og launakjör með sannanlegum hætti.

Vinnutími

- Ferðatími vegna ferðalaga á vegum vinnuveitanda teljist til vinnutíma og greiðist samkvæmt því.

Atvinnuöryggi

- Nefnd hefur verið starfandi varðandi öryggi og aðbúnað verslunarfólks. Vinna nefndarinnar er langt komin og hefur gengið vel. Lagt er til að niðurstöður hennar verði lagðar til grundvallar bókunar í kjarasamningi aðila með það að markmiði að bæta stöðu verslunarfólks.
- Mikilvægt er að ræða sveigjanleg starfslok starfsmanna vegna aldurs með það að markmiði að tryggja góða framkvæmd í þessum málaflokki.

Lífeyrismál, tryggingar, veikindaréttur o.fl.

- Launamenn séu að fullu slysatryggðir á ferðalögum erlendis í þágu vinnuveitanda, sbr. bókun frá árinu 2011.
- Allur kostnaður vegna læknisvottorða og komugjalda verði greiddur af launagreiðanda, ef vinnuveitandi óskar eftir læknisvottorði vegna veikinda.
- Veikindaréttur vegna barna verði útvíkkaður til að mæta veikindum maka og foreldra.
- Unnin verði frekari endurskoðun á ákvæðum um tryggingar launþega.

Jafnréttismál

- VR og LÍV krefjast þess að baráttan gegn kynbundnum launamun á vinnumarkaði verði hert en þar hefur VR verið í forystu á undanförunum árum. Jafnlaunavottun er stjórnþæki sem VR hefur sett fram í því sambandi og hvetur atvinnurekendur til aukins samstarfs til að tryggja öllum á vinnumarkaði sömu laun fyrir sömu eða sambærilega vinnu.

Annað

- „Pakkalaun“ verði nánar skilgreind og hvað í þeim felst, s.s. hvert er verðgildi dagvinnu, eftirvinnu og yfirvinnu hjá hverjum launþega. Auk þess þarf að tryggja að réttindi launþega skv. kjarasamningi geti ekki fallið undir pakkalaun nema með sérstöku samkomulagi milli VR/LÍV annarsvegar og SA hinsvegar.
- Farið verði yfir réttarstöðu fólks sem er í hlutastörfum og/eða íhlaupastörfum.
- Farið verði sérstaklega yfir réttarstöðu fólks sem vinnur á bakvöktum, bæði hvað varðar greiðslur og útköll.

Að öðru leyti er vísað til sameiginlegra krafna aðildarféлага ASÍ.